

Sygn. akt II Ka 354/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Zawiślak
Protokolant:	st.sekr.sądowy Agata Polkowska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Mińsku Mazowieckim Luizy Blichty-Włoszak

po rozpoznaniu w dniu 28 lipca 2016 r.

sprawy **K. S.**

oskarżonego z art. 35 ust. 1a Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt

na skutek apelacji, wniesionej przez oskarżyciela posiłkowego

od wyroku Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim

z dnia 22 grudnia 2015 r. sygn. akt II K 960/15

zaskarżony wyrok uchyla i sprawę oskarżonego K. S. przekazuje Sądowi Rejonowemu w Mińsku Mazowieckim do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt II Ka 354/16

UZASADNIENIE

K. S. został oskarżony o to, że w dniu 5 września 2015 roku na terenie ogródków działkowych położonych w miejscowości R., gmina J., powiat (...), województwo (...) znęcał się nad kotem bijąc go kijem po całym ciele, tj. o czyn z art. 35 ust. 1 a Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt.

Wyrokiem z dnia 22 grudnia 2015 roku, (sygn. akt II K 960/15) Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim uznał oskarżonego K. S. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu wyczerpującego dyspozycję art. 35 ust. 1 a Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. 2013 r. poz. 856 j.t. ze zm.) i za to na podstawie art. 35 ust. 1 a Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. 2013 r. poz. 856 j.t. ze zm.) skazał go na karę 50 (pięćdziesiąt) stawek dziennych grzywny, przyjmując wysokość jednej stawki na kwotę 10 (dziesięciu) złotych. Nadto zasądził od oskarżonego K. S. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 50 (pięćdziesiąt) złotych tytułem opłaty oraz obciążył go pozostałymi kosztami procesu w kwocie 70 (siedemdziesiąt) złotych.

Apelację od tego wyroku wniósł oskarżyciel posiłkowy - Fundacja na Rzecz Prawnej Ochrony Zwierząt i Kontroli Obywatelskiej (...) (dalej „Fundacja”), który zaskarżając go w całości na niekorzyść oskarżonego K. S., zarzucił mu obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku, a w szczególności

1. art. 338 § 1b k.p.k. przez niedoręczenie oskarżycielowi posiłkowemu odpisu wniosku prokuratora z dnia 12 października 2015 r. złożonego w trybie art. 335 § 2 k.p.k. przed rozpoznaniem sprawy,
2. art. 117 § 1 k.p.k. w zw. z art. 343 § 5 k.p.k. przez niezawiadomienie oskarżyciela posiłkowego o terminie posiedzenia w przedmiocie rozpoznania w/w wniosku prokuratora,
3. art. 117 § 2 k.p.k. przez przeprowadzenie posiedzenia i rozpoznanie w/w wniosku prokuratora mimo, iż oskarżyciel posiłkowy nie stawił się na posiedzenie, a brak było dowodu, że został o nim zawiadomiony,
4. art. 343 § 6 k.p.k. w zw. z art. 343 § 2 k.p.k. przez uwzględnienie w/w wniosku prokuratora i wydanie wyroku mimo, iż oskarżyciel posiłkowy nie został zawiadomiony o posiedzeniu i w związku z tym nie mógł się sprzeciwić uwzględnieniu wniosku,
5. art. 54 § 1 k.p.k. w zw. z art. 53 k.p.k. w zw. z art. 39 u.o.z. przez faktyczne uniemożliwienie Fundacji – organizacji społecznej wykonującej prawa pokrzywdzonego – działania w charakterze oskarżyciela posiłkowego w postępowaniu głównym mimo, iż Fundacja w ustawowym terminie złożyła oświadczenie, że będzie działała w tym charakterze.

Ponadto z ostrożności procesowej, zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

6. obrazę prawa materialnego, a mianowicie art. 35 ust. 2 u.o.z. przez pominięcie tego przepisu w kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego oskarżonemu i zakwalifikowanie go jedynie, jako znęcanie się nad zwierzęciem w typie podstawowym (art. 35 ust. 1 a u.o.z.), podczas gdy zachowanie oskarżonego wyczerpuje znamiona znęcania się nad zwierzęciem ze szczególnym okrucieństwem (art. 35 ust. 2 u.o.z.)
7. rażąco niewspółmierność kary przez wymierzenie oskarżonemu kary rażąco łagodnej, niewspółmiernej do stopnia winy oskarżonego oraz do stopnia społecznej szkodliwości czynu, które zostały ocenione przez Sąd I instancji, jako znaczne,
8. brak orzeczenia wobec oskarżonego środka karnego w postaci zakazu posiadania zwierząt określonego w art. 35 ust. 3a u.o.z.
9. brak orzeczenia wobec oskarżonego środka kompensacyjnego w postaci nawiązki na cel związany z ochroną zwierząt, wskazany przez Sąd.

Podnosząc powyższy zarzut oskarżyciel posiłkowy wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie z ostrożności procesowej wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt. I przez uznanie oskarżonego za winnego tego, że w dniu 5 września 2015 roku na terenie ogródków działkowych położonych w miejscowości R., gmina J., powiat (...), województwo (...) znęcał się nad kotem ze szczególnym okrucieństwem bijąc go kijem po całym ciele, to jest czynu z art. 35 ust. 2 u.o.z. i wymierzenie mu za ten czyn na podstawie art. 35 ust. 2 u.o.z. w zw. z art. 37a k.k. kary 1 (jednego) roku ograniczenia wolności polegającej na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne, w wymiarze 30 (trzydziestu) godzin w stosunku miesięcznym, orzeczenie na podstawie art. 35 ust. 3a u.o.z. środka karnego w postaci zakazu posiadania zwierząt na okres 5 (pięciu) lat, orzeczenie wobec oskarżonego na podstawie art. 35 ust. 5 u.o.z. środka kompensacyjnego w postaci nawiązki w kwocie 1.500 (tysiąc pięćset) złotych na cel związany z ochroną zwierząt, wskazany przez Sąd. Nadto apelujący wniósł o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadka lekarza weterynarii I. L. na okoliczność ustalenia stanu zdrowia pobitej kotki bezpośrednio po zdarzeniu, a w szczególności stwierdzonych u niej obrażeń, m. in. złamania guza łokciowego i dwukrotnej utraty przytomności oraz sposobu powstania tychże obrażeń, a także przeprowadzenia dowodu z dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej sporządzonej przez lekarza weterynarii I. L. na okoliczność ustalenia stanu zdrowia pobitej kotki bezpośrednio po zdarzeniu, a w szczególności stwierdzonych u niej obrażeń, m in. złamania guza łokciowego i dwukrotnej utraty przytomności, sposobu powstania tych obrażeń.

Na rozprawie apelacyjnej pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego popierając wszystkie zarzuty apelacyjne sprecyzował ostatecznie wniosek apelacyjny tj. tylko o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Prokurator przyłączył się do apelacji oskarżyciela posiłkowego i wniósł o uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Mińsku Mazowieckim. Oskarżony natomiast wniósł o utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacji oskarżyciela posiłkowego nie można odmówić słuszności, zwłaszcza w zakresie podniesionych w niej zarzutów dotyczących obrazy przepisów postępowania i dlatego Sąd Odwoławczy uwzględnił wniosek apelującego złożony na rozprawie odwoławczej.

Przede wszystkim przekonywające są zarzuty apelującego, iż wydanie wyroku na posiedzeniu – w trybie art. 343 § 1-7 k.p.k. nie tylko rażąco naruszało obowiązujące przepis prawa procesowego, ale naruszenie to niewątpliwie miało wpływ na wynik procedowania w tej sprawie.

Jak wynika z przedmiotowych akt, Fundacja jako organizacja społeczna pismem z dnia 14 września 2015 r. zgłosiła swój udział w sprawie w charakterze pokrzywdzonego, oświadczając jednocześnie, iż na podstawie art. 54 § 1 k.p.k. w przypadku wniesienia do sądu aktu oskarżenia będzie działała w charakterze oskarżyciela posiłkowego. (k. 12-13) Następnie Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim uznając Fundację za stronę postępowania zawiadomiła ją pismem z dnia 14 października 2015 r. o przesłaniu do Sadu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim aktu oskarżenia przeciwko K. S. wraz z wnioskiem w trybie art. 335 § 2 k.p.k. (k. 23) Zarządzeniem z dnia 20 października 2015 r. Zastępca Przewodniczącego Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim wyznaczył na dzień 22 grudnia 2015 r. posiedzenie w przedmiocie wydania wyroku, jednakże nie poinformował o tym Fundacji. (k. 34)

W niniejszej sprawie obok oskarżonego i oskarżyciela publicznego występowała bowiem jeszcze trzecia strona postępowania, którą była Fundacja mająca status pokrzywdzonej. Każdy pokrzywdzony w sytuacji wniesienia aktu oskarżenia wraz z wnioskiem, o którym mowa w art. 335 § 2, powinien zgodnie z treścią art. 338 § 1 i 1b k.p.k., otrzymać odpis aktu oskarżenia oraz wniosku zawierającego treść porozumienia zawartego pomiędzy oskarżycielem publicznym, a oskarżonym. Następnie znając treść konsensusu pokrzywdzony może zdecydować o wzięciu udziału w posiedzeniu, którego przedmiotem rozpoznania jest wniosek o dobrowolne poddanie się karze i zgodnie z treścią art. 343 § 2 k.p.k. sprzeciwić się zawartemu porozumieniu. Wniesienie sprzeciwu przez pokrzywdzonego obliguje sąd do skierowania sprawy na rozprawę i rozpoznania jej na zasadach ogólnych.

Jednak, aby pokrzywdzony mógł skorzystać z uprawnienia polegającego na wniesieniu sprzeciwu musi być należycie powiadomiony o terminie posiedzenia. Obowiązek powiadomienia pokrzywdzonego o terminie posiedzenia wynika z treści przepisu z art. 117 § 1 k.p.k., zgodnie, z którym każdego uprawnionego do wzięcia udziału w określonej czynności procesowej zawiadamia się o jej czasie i miejscu, chyba, że ustawa stanowi inaczej. Natomiast czynności takiej nie przeprowadza się m.in. wtedy, gdy osoba uprawniona nie stawiła się, a brak jest dowodu, że została o niej powiadomiona. (art. 117 § 2 k.p.k.). Uprawnienie strony postępowania do uczestniczenia w posiedzeniu na którym rozpoznawany jest wniosek o dobrowolne poddanie się karze, wynika z treści art. 339 § 1 pkt 3 i § 5 k.p.k. i art. 343 § 5 k.p.k., który nakazuje nadto, aby zawiadamiając pokrzywdzonego o terminie i miejscu posiedzenia pouczyć go o możliwości zakończenia postępowania bez przeprowadzenia rozprawy.

Jak wynika z akt przedmiotowej sprawy Sąd I Instancji nie spełnił przesłanek do wydania wyroku w trybie art. 335 § 1 k.p.k. Pokrzywdzona wbrew obowiązkowi wynikającemu z treści art. 338 § 1b k.p.k. nie została poinformowana o treści porozumienia zawartego pomiędzy oskarżonym, a oskarżycielem publicznym. Nadto z naruszeniem art. 117 § 1 i 2 k.p.k. i art. 343 § 5 k.p.k. zaniechano powiadomienia pokrzywdzonej o terminie i miejscu posiedzenia, co de facto uniemożliwiono Fundacji skorzystanie z uprawnienia do wniesienia sprzeciwu w trybie art. 343 § 2 k.p.k. Uwzględniając wniosek prokuratora i wydając wyrok na posiedzeniu Sąd Rejonowy naruszył przepis art. 343 § 6 i 7 k.p.k., zamiast prawidłowo skierować sprawę do rozpoznania na zasadach ogólnych w sytuacji, gdy z akt sprawy

wynikało, iż o terminie i miejscu posiedzenia nie poinformowano pokrzywdzonej. Zgodzić się należy także z zarzutem apelującego, iż Sąd Rejonowy nie zawiadamiając oskarżyciela posiłkowego o terminie posiedzenia naruszył również przepis art. 53 k.p.k. uniemożliwiając Fundacji działania w charakterze oskarżyciela posiłkowego, która zgłosiła chęć takiego działania w pismach złożonych już na etapie postępowania przygotowawczego.

W świetle powyższego nie budzi wątpliwości fakt, iż w toku przedmiotowego postępowania doszło do rażącej obrazę przepisów prawa procesowego, a naruszenie tych przepisów miało istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, gdyż w konsekwencji tego nie został zrealizowany jeden z podstawowych celów postępowania karnego, jakim jest ochrona interesów prawnych pokrzywdzonego (art. 2 § 1 pkt 3 k.p.k.).

Konsekwencją stwierdzenia przez Sąd Odwoławczy naruszenia przez Sąd I instancji reguł trybu konsensualnego, a także z uwagi na kwestionowanie przez pokrzywdzonego kwalifikacji prawnej czynu zarzuconemu i związanej z tym konieczności uzupełnienia materiału dowodowego poprzez przesłuchanie świadków zdarzenia i dołączenie wskazanych dokumentów niezbędne jest rozpoznanie sprawy na zasadach ogólnych, a więc przeprowadzenia przewodu sądowego na rozprawie. Dlatego też Sąd Okręgowy na podstawie art. 437 § 2 k.p.k. zaskarżony wyrok uchylił w całości i przekazał sprawę K. S. Sadowi Rejonowemu w Mińsku Mazowieckim do ponownego rozpoznania.

Z uwagi na uchylenie wyroku ze względów proceduralnych oczywiście przedwczesne jest rozstrzygnięcie merytorycznie przez Sąd Odwoławczy o zasadności zarzutów apelującego dotyczących naruszenia prawa materialnego oraz rażącej niewspółmierności kar.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Rejonowy przeprowadzi zawnioskowane zarówno przez oskarżyciela publicznego jak też przez oskarżyciela posiłkowego dowody, których ten drugi z uwagi na powyżej wskazane uchybienia Sądu Rejonowego nie mógł zgłosić w postępowaniu pierwszoinstancyjnym w postaci: przesłuchania świadka lekarza weterynarii I. L. na okoliczność ustalenia stanu zdrowia pobitej kotki bezpośrednio po zdarzeniu, oraz dowód z dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej sporządzonej przez lekarza weterynarii I. L. na okoliczność ustalenia stanu zdrowia pobitej kotki bezpośrednio po zdarzeniu. Na marginesie wskazać należy, iż pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego złożył na rozprawie apelacyjnej dokumentację lekarsko-weterynaryjną, jednak z uwagi, iż są to kopie dokumentacji bez uwierzytelnionego potwierdzenia ich za zgodność z oryginałem, nie mogą być uznawane za dokumenty w rozumieniu art. 115 § 14 k.k. Dopiero po przeprowadzeniu wszystkich możliwych dowodów w tej sprawie Sąd I instancji ustali rzeczywisty stan faktyczny przedmiotowego zdarzenia, jego skutki i w konsekwencji tego dokona prawidłowej kwalifikacji prawnej czynu oraz wyda stosowne rozstrzygnięcie co do winy i kary oskarżonego.

Z tych względów i na podstawie art. 437§ 2 k.p.k. i art. 456 k.p.k., Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.